



Aan de raad van de gemeente Oudewater
Postbus 100
3420 DC OUDEWATER

VERZONDEN 22 DEC 2021

DATUM	21 december 2021	TEAM	BEI / IBT Financieel toezicht
NUMMER	823CE01A	REFERENTIE	D. den Ouden
UW BRIEF VAN	15 november 2021	DOORKIESNUMMER	06 – 409 553 21
UW NUMMER		E-MAILADRES	David.den.Ouden@provincie-Utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beoordeling begroting 2022

Geachte raad,

Wij hebben de door u vastgestelde begroting 2022 beoordeeld. In deze brief leest u onder welke vorm van toezicht uw gemeente in 2022 valt en wat dit inhoudt.

Bevindingen en beoordeling

U heeft de begroting 2022 en de jaarrekening 2020 van uw gemeente tijdig aan ons toegestuurd. Wij hebben beoordeeld of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat wij onderzoeken of de structurele baten ieder jaar de structurele lasten dekken en of de ramingen realistisch zijn. Wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming wordt hersteld en blijft. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende beoordeling.

*Toezichtregime beoordeling 2022: **Repressief toezicht***

Toetsingscriteria en beoordeling

Ons oordeel baseren wij op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet (artikel 203);
2. de Algemene Wet Bestuursrecht (titel 10:2);
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
4. het gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2020 (gemeenten) van 9 april 2019;
5. onze begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten (onze brief van 31 maart 2021).

Uw begroting is in 2022 structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Hiermee is voldaan aan de wettelijke bepalingen om voor repressief toezicht in aanmerking te komen. U kunt uw begroting direct uitvoeren. Onze goedkeuring is niet nodig. In het meerjarenperspectief is dit structureel en reëel saldo niet meer in evenwicht. De meerjarenraming is van wezenlijk belang om inzicht te hebben in de financiële degelijkheid van uw gemeente. Op basis van voorliggende begroting komt deze financiële degelijkheid in het meerjarenperspectief in het geding. Wij vragen u hier komend jaar aandacht aan te besteden.

Wel verzoeken wij u om ons onderstaande stukken toe te sturen om zo de financiële ontwikkelingen van uw gemeente te kunnen volgen:

- de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling;
- de documenten uit de Planning en Controlcyclus, zoals de kadernota en de voor- en najaarsrapportage.

Meerjarig financieel perspectief

Bij de beoordeling van de begroting 2022 is de financiële positie als zeer zorgelijk bestempeld. Alhoewel jaarschijf 2022 een structureel sluitend saldo presenteert, baart het meerjarenperspectief ons zorgen. Zonder aanvullende maatregelen zult u geen structureel sluitende meerjarenraming kunnen vaststellen.

De structurele tekorten in het meerjarenperspectief zijn van grote invloed op de reservepositie van de gemeente, wat zijn weerslag heeft op het weerstandsvermogen. Daarnaast vallen de kengetallen 'netto schuldquote' en 'solvabiliteitsratio' in de categorie meest risicovol. Op basis van de voorliggende begroting beschouwen wij de financiële huishouding van de gemeente Oudewater als risicovol.

In 2022 bent u voornemens bij te dragen aan de verplaatsing van het zwembad. Het oude zwembad zal worden gesloopt en deze locatie zal woningbouw als bestemming krijgen. Deze ontwikkeling zal zo zijn effect gaan hebben op de financiële positie van uw gemeente. Hierbij is de volgorde van de baten en lasten van groot belang voor uw reservepositie. Graag ontvangen wij van u zo spoedig mogelijk aanvullende informatie over de financiële consequentie van het bijdragen aan het verplaatsen van het zwembad. Wanneer blijkt dat dit nadelige gevolgen heeft, verslechtert dit de financiële positie verder.

Aandachts- en verbeterpunten

Wij hebben ons oordeel over het structurele en reële begrotingsevenwicht gevormd met behulp van de in het GTK 2020 opgenomen kaders en begrippen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u kortheidshalve naar Hoofdstuk 7 van het GTK 2020.

De toetsing van uw begroting en meerjarenraming aan dit kader geeft aanleiding tot de volgende aandachts- en verbeterpunten:

Financiële wendbaarheid en weerbaarheid

Om voor u als raad de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten, zijn gemeenten verplicht om een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Daarbij zegt een afzonderlijk kengetal weinig over hoe de financiële positie van de gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien. Dit omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van een gemeente.

De weerbaarheid van uw gemeente heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bepaalde risico's. De wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel en snel ingespeeld kan worden op de actualiteit.

We vragen daarbij specifiek aandacht voor de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Weerstandsvermogen/weerstandscapaciteit

Netto schuldquote en solvabiliteitsratio

De financiële kengetallen, zoals deze zijn opgenomen in de begroting 2022, geven een zorgelijk beeld weer over de financiële positie van de gemeente Oudewater. Wij constateren dat de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio van uw gemeente relatief hoog zijn, en daarmee een risicofactor voor de gemeente vormen. Wij begrijpen dat dit voornamelijk een gevolg is van een geprognosticeerd hoog investeringsniveau, maar willen u graag het volgende meegeven:

Het is aan u om normen en beleid vast te stellen over deze kengetallen inclusief een adequate toelichting. Op die manier kunt u deze set aan kengetallen gebruiken om hierop te sturen. Dat is immers de intentie vanuit de wetgeving. Wij vragen u dan ook voor de volgende begroting beleid vast te stellen over hoe u wilt sturen op de

kengetallen en hier rekening mee te houden bij de door u vast te stellen besluiten. Enkel en alleen een toelichting op de kengetallen, zoals nu opgenomen in de begroting 2022, volstaat niet.

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen van de gemeente Oudewater bestaat voornamelijk uit de algemene reserve en de onbenutte belastingcapaciteit. De tekorten vanuit de jaarrekening hebben een negatief effect op de algemene reserve. Wanneer de tekorten vanuit het meerjarenperspectief ook worden meegenomen, laat de algemene reserve een negatief saldo zien. Dit resulteert dan ook in een negatief weerstandsvermogen. Het positieve effect van de septembercirculaire en de prognoses Jeugdzorg maken een storting in de algemene reserve mogelijk. Desondanks is de stand van de algemene reserve en daarmee het weerstandsvermogen te laag. Wij vragen u een plan op te stellen om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen. Hierbij moet de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit voldoen aan de gewenste norm van 1,0.

Stelpost jeugdzorg

Op 18 mei jl. heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Het rijk heeft besloten in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar te stellen voor de tekorten bij gemeenten vanwege de jeugdzorg. In lijn met de voorgaande jaren kunt u het gemeentelijk aandeel in de extra gelden oormerken als structureel dekingsmiddel.

Voor de jaren vanaf 2023 is er nog onzekerheid over de (omvang van de) extra middelen voor de jeugdzorg. Een nieuw kabinet zal hierover moeten besluiten. In afwachting van de besluitvorming staan wij toe in uw begroting voor de jaarschijven 2023 tot en met 2025 een structurele stelpost te ramen. De omvang van deze stelpost is maximaal 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd.

U hebt de stelpost niet benoemd als risico in de risicoparagraaf en laten meewegen in de berekening van het noodzakelijke weerstandsvermogen. Wij adviseren u dringend om dit risico voor de komende periode mee te nemen in uw paragraaf weerstandsvermogen bijvoorbeeld in de jaarrekening 2021.

Realiteit van de ramingen ombuigingen en taakstellingen

Ombuigingen en taakstellingen worden beoordeeld op hardheid en haalbaarheid. Dit betekent dat beoordeeld wordt of uw bezuinigingen en taakstellingen concreet onderbouwd zijn en op programmaniveau zijn ingevuld.

U heeft dit jaar besloten over te gaan tot dekingsmaatregelen, welke zijn uitgewerkt aan de hand van een financiële heroriëntatie. Deze ombuigingen en/of taakstellingen hebben wij beoordeeld op hardheid en haalbaarheid. Wij hebben vastgesteld dat deze bezuinigingen en taakstellingen concreet en op programmaniveau zijn ingevuld. Ook vinden wij de hardheid en haalbaarheid en de onderbouwing voldoende. Vanwege de totale omvang en duur van de financiële heroriëntatie, is de realisatie bepalend voor het financiële beeld in meerjarig perspectief. Wij vragen u dan ook ons actief te informeren over de voortgang van het bezuinigingstraject en over eventuele ontwikkelingen die van negatieve invloed zijn op het financieel herstel.

Wij vragen u bij de volgende begroting en meerjarenraming met het voorgaande rekening te houden en te verwerken in uw stukken.

Vervolg

Wij verwachten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 mei 2022 een reactie van u. Daarin dient u in ieder geval concreet aan te geven hoe u met de aandachts- en verbeterpunten aan de slag gaat. Het is uw verantwoordelijkheid om (een pakket van) maatregelen te treffen om het structureel en reëel evenwicht te herstellen en te behouden. Daarnaast staat op 13 januari een overleg gepland met uw wethouder financiën. Dit als opmaat voor onze monitoring hoe de gemeente aan de slag gaat met de gesignaleerde aandachts- en verbeterpunten.

Wenst u een uitgebreidere toelichting op onze bevindingen, of heeft u vragen over de financiële positie van uw gemeente? Neem dan contact op met David den Ouden.

Tenslotte

Wij willen ook stilstaan bij het financiële toekomstperspectief voor gemeenten. De aanhoudende onzekerheid over de te verwachten rijksmiddelen maakt het uitvoeren van uw taken geen gemakkelijke opgave. Wij realiseren ons dat ten eerste en blijven hier bij het Rijk aandacht voor vragen. Ook voor de komende jaren zijn gemeenten genoodzaakt moeilijke keuzes te maken. Wanneer u behoefte heeft om de financiële positie van uw gemeente met ons te bespreken, gaan wij hier graag met u het gesprek over aan. Neem zo nodig tijdig contact met ons op. Vanuit onze toezichthoudende rol volgen wij de financiële positie van onze gemeenten en informeren wij u over bijzondere ontwikkelingen rondom de gemeentefinanciën.

In maart vinden in alle Utrechtse gemeenten gemeenteraadsverkiezingen plaats. De financiële situatie van de gemeente krijgt ongetwijfeld een belangrijke plaats op de agenda van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De kaderstellende en controlerende taak van de raad zal meer dan ooit de aandacht vragen. Wij vragen u dan ook te bevorderen dat deze brief met onze aandachts- en verbeterpunten onder de aandacht van de nieuwe raden (en colleges) wordt gebracht. Zij kunnen hiermee dan rekening houden bij het opstellen van de begroting 2023.

Een afschrift van onze brief zenden wij – ter kennisgeving – naar uw college van burgemeester en wethouders.

Naast het financieel toezicht toetsen wij in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT) ook uw taakuitvoering op de terreinen omgevingsrecht, vergunninghouders en informatie- en archiefbeheer. Deze werkvelden kennen een ander beoordelingsritme. Onze toezichtbrieven hierover ontvangt u op een ander tijdstip.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor op onze website: [interbestuurlijk toezicht](#). Deze brief wordt vanaf 1 maart 2022 ook toegankelijk via deze kaart.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,



R.C.L. Strijk
Gedeputeerde Financiën, Organisatie, Economie en Europa

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na de datum van verzending of uitreiking van dit besluit daartegen bezwaar maken door het indienen van een gemotiveerd bezwaarschrift. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de AWB-Adviescommissie bezwaarschriften van PS en GS,
postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Indien bezwaar is gemaakt kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd, als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de beslissing op het bezwaarschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Bij het

verzoek om voorlopige voorziening moet een kopie van het bezwaarschrift worden gevoegd. Hiervoor is griffierecht verschuldigd.